

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan kokous

Aika 27.2.2019 klo 17.00-19.41

Paikka Nuorten monitoimitila Liito, Lummetie 2 B, 01300 Vantaa

Kutsutut

Jäsenet		Varajäsenet	
Sodhi Ranbir, puheenjohtaja	x	Liimatainen Reijo	
Lindell Miia, varapuheenjohtaja	x	Yüzlu Murat	
Hakulinen Teija, saapui 17.26	x	Volkova Katja	
Jashanica Xhemail	-	Osmani Harun, saapui 17.13	x
Rannikko Pia	x	D'Amour Banyanga Jean	
Ibrahim Aadan, saapui 17.13	x	Nieminen Miikka	
Ayub Saba	x	Salasto Riitta	
Gilbert Olga	-	Demnati Karima	-
Diafouka Porelela	-	Ahmed Karzan	-
Luttinen Pauli Artturi	x	Käkelä Mila	
Hinkonen Andrei	x	Juvonen Leena	
Karadag Nejdet	x	Shapcott Raakel	
Hautakangas Tanja	x	Reijonen Kalle	
Asiantuntijaedustajat		Varaedustaja	
Kurtti Aira, maahanmuuttajapalvelut	-		
Valtonen Kirsi, sosiaali- ja terveystoimi	x		
Repo Marja, sivistystoimi	x	Hakkari Pia	
Rajala Johanna, maankäytön toimiala	-		
Hiltunen Annika, Uudenmaan TE-toimisto	x	Tiainen Harri	
Ojala Jarmo, Itä-Uudenmaan poliisi	-		
Korhonen Marketta, YritysVantaa	-	Söderlund Sari	-
Muut osallistujat			
Aljasmäe Irina, harjoittelija, Tsempataan yhdessä	x		
Anttila Anu, pöytäkirjanpitäjä, konsas	x		
Arslan Bassam, kotouttamisen tsemppari	x		
Hashi Faisho, kotouttamisen tsemppari	x		
Kentta Tiina, hankesuunnittelija, Tsempataan yhdessä	x		
Laakkonen Henna, asiantuntija, TE-toimisto, Tsempataan yhdessä	x		
Lautiola Hannele, esittelijä, konsas	x		
Lindén Suvi, projektipäällikkö, Tsempataan yhdessä	x		
Matilainen Anne, palvelupäällikkö, työllisyyspalvelut	x		
Rinas Marina, kotouttamisen tsemppari	x		
Saari Timo, työllisyyspalveluiden johtaja	x		
Åstrand Riikka, nuorisopalveluiden johtaja	x		

1. Kokouksen avaus ja työjärjestyksen hyväksyminen

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan kokouksen teemana oli tutustuminen Lummetie 2:ssa sijaitsevaan nuorten monitoimitaloon ja sen palveluihin erityisesti maahanmuuttajataustaisten näkökulmasta.

Päätös: avattiin kokous, pidettiin esittelykierrros ja hyväksyttiin työjärjestys. Valittiin pöytäkirjantarkastajiksi Tanja Hautakangas ja Miia Lindell.

2. Tervetuloa Lummetie 2:een!

Viime syksynä Vantaalla keskitettiin nuorille suunnattuja palveluja saman katon alle. Uusissa tiloissa Lummetie 2:ssa sijaitsevat nuorten monitoimitalo Liito, Ohjaamo sekä työllisyyspalveluiden alainen aikuisten valmennustalo Luxi. Rakennukseen on tulossa keväällä maahanmuuttajien osaamiskeskus, Tikkurilan asukastila sekä tilat Nicehearts ry:lle, joten kokonaisuus palvelee monipuolisesti erityisesti nuoria ja maahanmuuttajia.

Nuorisopalveluiden johtaja Riikka Åstrand, työllisyyspalveluiden johtaja Timo Saari ja nuorten Ohjaamon asiantuntija Annika Hiltunen esittelivät palveluita, jonka jälkeen neuvottelukunta kävi tutustumassa tiloihin. Esitykset ovat liitteenä, joten tässä on vain lyhyet tiivistelmät.

Vantaan nuorisopalvelut (Åstrand)

Nuorisotyö jakaantuu kaikille suunnattuun ennaltaehkäisyyn painottuvaan alueelliseen nuorisotyöhön ja kohdennettuun työhön erityistä tukea tarvitseville. Nuorisopalvelut tekee kaikessa työssä laajaa verkostoyhteistyötä ja etsii katvealueita, joissa tarvitaan nuoria tukevia työntekijöitä ja kokonaisvaltaista huolenpitoa. Alueellisen työn ytimessä ovat 14 eri puolilla Vantaata sijaitsevaa nuorisotaloa eli nutaa. Nutalla käyvät hengailmassa tai osallistumassa järjestettyyn toimintaan usein nuoret, joilla ei ole omaa harrastusta. Maahanmuuttajataustaisten määrä kävijöistä on huomattava.

Erytisnuorisotyö tekee jalkautuvaa ja etsivää työtä tavoittaakseen paljon tukea tarvitsevat nuoret. He löytyvät usein huoli-ilmoituksen kautta, kun nuori on jäänyt peruskoulun jälkeen ilman jatkoikkaa tai keskeyttää opinnot. Ilmoituksia tehtiin yli 700 vuonna 2017. Myönteisen erityiskohtelun ohjelman kautta yläkouluille ja Variaan on sijoitettu kuusi erityisnuorisotyöntekijää. Tavoitteena on muun tuen ohella ehkäistä koulunkäynnin keskeyttämistä. Vaikeimmassa tilanteessa ovat kotiinsa syrjäytyneet nuoret, joita ei ole helppo tavoittaa. hankalaa.

Ohjaamo (Hiltunen)

Ohjaamo tarjoaa nuorille matalan kynnyksen palveluohjausta. Palveluprosessissa on kaksi polkua: 1. matalan kynnyksen neuvontaa, joka on lyhytkestoista ja eteenpäin ohjaavaa, 2. ajanvarauksella tapahtuvaa työllistymistä tukevaa palvelua. Nuoret tulevat yleensä TE-toimiston kautta velvoittavalle käynnille ja saavat kokonaisvaltaisen kartoituksen. Ohjaamon vahvuutena on moniammatillinen työyhteisö ja laaja palveluvalikko. Asiakkaiden tarpeet ja tilanteet ovat moninaisia, joten myös heidän polkunsä ovat hyvin erilaisia. Sitä havainnollistaakseen Hiltunen esitteli neuvottelukunnalle erilaisia asiakaskertomuksia.

Valmennustalo Luxi (Saari)

Luxiin on siirretty aiemmin Korson Valossa sijainneet aikuisten työpajat pitkäaikaistyöttömille. Työ on tuloksellista, sillä Saaren mukaan yllättävän moni siirtyy työpajalta avoimille työmarkkinoille tai palkkatukityöhön, jossa on vuodessa n. 500 henkeä. Myönteisen erityiskohtelun ohjelmasta on saatu rahoitusta siihen, että maahanmuuttajalla voi olla kielenopettaja rinnallakulkijana työpaikalla.

Kaikkia esityksiä yhteisesti koskeva keskustelu käynnistyi vauhdikkaasti jo ennen tutustumiskierrosta. Tässä muutama poiminta nuorten liittyen nuorten tavoittamiseen ja jatkoon pääsyyn:

Liidon keskeinen sijainti on osoittautunut eri palveluiden kannalta hyväksi ratkaisuksi, esim. Dixissä oleskelevia nuoria on saatu nuorisotalolle. Kehittämiskohtana Åstrand mainitsi maahanmuuttajataustaisten nuorten tavoittamisen. Työpajoilla kävijöistä heitä on vajaat 20 %, mutta prosenttiosuuden pitäisi olla korkeampi. Etsivässä

työssä vieraskielisiä on 16 % (huoli-ilmoitus tehty). R3 maahanmuuttajanuoret on hyvä lisäresurssi, joka hoitaa osan nuorista erityisesti Länsi-Vantaalla.

Tuettu oppisopimusjärjestelmä koskee pitkälle maahanmuuttajataustaisia nuoria. Opiskella voi lastenhoitajaksi tai nuoriso-ohjaajaksi, työpaikka löytyy nutilta tai päiväkodista. Nuorisotyössä nuoren lähipiiriä pyritään saamaan yhä paremmin mukaan työhön jo varhaisessa vaiheessa ja nuorisotalon jäsenkorttihakemus on keino saada vanhempien yhteystiedot. Alueellisia vanhempainiltoja on tulossa yhteistyössä koulujen kanssa. Neuvottelukunta piti hyvänä, että painopistettä on viety etsivään työhön ja koulujen kanssa tehdään yhteistyötä nivelvaiheessa. Tosin työhön tarvitaan enemmän kulttuurista tunnetta, jotka osaavat lähestyä vanhempia. Ohjaamossa on mietitty ryhmätoimintaa maahanmuuttajanuorille.

Huomautettiin, että koulussa pitäisi antaa riittävästi tietoa siitä, mitä kannattaa opiskella ja mitkä alat työllistävät. Åstrandin mukaan pajoista esim. metallipaja, keittiöpaja ja kodinkunnostuspaja ovat hyviä vaihtoehtoja. Digiporepaja, jossa voi opiskella koodausta, on tulossa, samoin liikuntatyöpaja, joka voisi avata paikkoja esim. koulujen liikuntavälitunneilla. Todettiin, että jatkoon pääsyyn tarvitaan lisää tunnistamismenetelmiä ja yhteiskunnalta enemmän vastaanottavuutta erilaisten todistusten hyväksymiseksi.

Työllisyyspalvelut on havahtunut selkokielisyyden ja eri kielten osaamisen tarpeeseen, sillä asiakkaista kolmasosa eli useita satoja on vieraskielisiä. Tällä hetkellä yli 20 työntekijällä on maahanmuuttajatausta.

Päätös: tehtiin opastettu kierros, keskusteltiin ja merkittiin tiedoksi.

3. Maahanmuuttajien työllisyyden edistämisen kaupunkitasoiset toimet

Vantaa on saanut runsaasti rahoitusta maahanmuuttajien työllisyyden edistämiseen. Timo Saari ja palvelupäällikkö Anne Matilainen kertoivat vantaalaisesta työllisyydenhoidosta yleensä ja esittelivät toimia, joilla kaupunki pyrkii parantamaan maahanmuuttajien töihin pääsyä. Vantaalla työllisyyden hoidon keskeisenä tavoitteena on asiakkaiden saaminen avoimille työmarkkinoille monialaisen ohjauksen ja tiiviin yritys yhteistyön tuella. Tämän kevään uutuuksena on kaikkien 15-18 -vuotiaiden työllistymistä helpottamaan tarkoitettu kesätyöseteli, jota Saari esitteli alkuun mainosvideon tuella. Työllisyyspalveluiden kokonaisbudjetti on 38 M €. Saaren mukaan yllättävän moni siirtyy kaupungin työpajoilta avoimille työmarkkinoille tai palkkatukityöhön.

Hankkeita on useita, joista suurin yksittäinen on huhtikuussa avautuva maahanmuuttajien osaamiskeskus. Tavoitteena on maahanmuuttajien osaamisen kartoittaminen ja tunnistaminen sekä osaamisen kehittäminen ja tuki, suomenkielen parantaminen, työelämätaitojen preppaus, työnantajayhteistyö ja tuki työsuhteen alkuvaiheessa sekä työntekijälle että työntantajalle. Jotta keskukselta saataisiin mahdollisimman matalan kynnyksen palvelu, sitä suunnitellaan yhdessä maahanmuuttajien ja järjestöjen kanssa. Palvelun matala kynnyksen tarkoittaa sitä, että lähetettä TE-toimistosta ei tarvita ja kohderyhmää ei ole rajattu. Työntekijöitä on tulossa yhteensä 10, ja rahoitus tulee TEM:istä ja työllisyyspalveluista (yht. 700 000 €) sekä OKM:stä ja nuoriso- ja aikuiskoulutuksesta (yht. 685 000 €). Toiminnan lähtökohdina ovat yksilön tarpeet ja hänelle sopivan palvelun löytäminen verkostoja hyödyntämällä.

Osaamiskeskuksen lisäksi Vantaalle on tulossa mm. Match-hanke, jonka tavoitteena on hyödyntää paremmin oppisopimuksia työllistymisväylänä. Myönteisen erityiskohtelun rahoituksesta kielikoulutusta tarjotaan sekä työllisyyspalveluiden henkilöstölle että kuntouttavan työtoiminnan asiakkaille yhteistyössä aikuisopiston kanssa. Alle 30-vuotiaan palkkaamisesta yritykseen tai järjestöön voidaan maksaa rekrytointitukea kuuden kuukauden ajan.

Matilainen korosti tarvetta luopua suomen kielen täydellisen osaamisen vaatimuksesta. Hän avasi yrityskoordinaattoreiden roolia todeten, että heidän tehtävänä on myös vakuuttaa työnantajat siitä, että

työntekijä voi olla hyvä työssään vaikkei osaisi täydellisesti suomea. Teoria pitäisi voida opiskella myös muulla kielellä ja oppia työssä tarvittava kieli erikseen.

Tsemppataan yhdessä -hankkeen projektipäällikkö Suvi Lindén ja tsempparit esittäytyivät ja kertoivat hankkeen alustavista tuloksista ja hyvistä käytännöistä, joita voisi hyödyntää osaamiskeskuksen suunnittelussa ja maahanmuuttajien kanssa työskentelyssä yleensä. Tilastot ja tulokset löytyvät kalvoilta. Viime vuoden asiakasseurannan mukaan 45 asiakasta on mennyt eteenpäin (n=248), mikä on hyvä tulos.

Hankkeen ydin on matalan kynnyksen palvelukonsepti eli jalkautuva moniammatillinen ja monikielinen tiimi, joka palvelee henkilökohtaisesti ja saavutettavasti. Henkilökohtaista ura- ja työhönohjausta tarjotaan useimmista toimintamalleista poiketen jalkautuvana viranomaistyönä yhdistettynä järjestötsemppareiden omakieliseen ohjaukseen, jolloin tsempparit toimivat viranomaisen tukena asiakastilanteissa kulttuuritulkkeina. Maahanmuuttajien ja järjestöjen osaamisen hyödyntäminen lisää luottamusta ja työn arvostamista molemmin puolin. Tsempparien toimintamalli sai osallistujilta kiitosta ja sille toivottiin jatkoa myös hankkeen päättymisen jälkeen.

Päätös: keskusteltiin ja merkittiin tiedoksi.

4. Miten nuorisopalvelut vastaa maahanmuuttajataustaisten nuorten tarpeisiin?

Nuorisopalveluiden johtaja Riikka Åstrand palasi teemaan todeten, että maahanmuuttajataustaisten osuus koulupudokkaista ja koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevista nuorista on paljon kantaväestön nuoria korkeampi. Palveluita nuorten saamiseksi eteenpäin koulutukseen ja töihin Vantaalla kuitenkin on valtakunnallisesti katsoen runsaasti.

Myönteisen erityiskohtelun ohjelmasta palkattujen koulujen erityisnuorisotyöntekijöiden työ kohdistuu voimakkaasti maahanmuuttajataustaisiin nuoriin. Sen sijaan pudokkaiden määriin nähden huoli-ilmoituksia tehdään liian vähän. Herääkin kysymys missä nuoret ovat ja tarvitsevatko he apua. Keskustelussa tuli esille mm. se, että vanhemmille ei aina uskalleta kertoa ongelmista ja viranomaisia pelätään, jolloin tietoa ja tukea haetaan enemmän tutuilta ja perheeltä. Todettiin, että ongelmiin joutuvat ne nuoret, joiden vanhemmat eivät voi hyvin. Siksi pitää saavuttaa vanhemmat ja lisätä tietoa palveluista. Osa ongelmista johtuu siitä, että on menossa kahden sukupolven välinen identiteettikriisi ja nuorilta vaaditaan sopeutumista kahteen kulttuuriin. Kommunikaatiota pitäisikin parantaa ja esim. järjestää perheille tutustumistilaisuuksia nuorisotilojen toimintaan.

Päätös: keskusteltiin ja merkittiin tiedoksi.

5. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti osallistujia hyvästä keskustelusta ja päätti kokouksen klo 19.41. Seuraava kokous pidetään 10.4. ja sen teemana on maahanmuuttajataustaiset lapsiperheet. Paikka on mahdollisesti Vantaan kansainvälinen koulu Pakkalassa.